

Sygn. akt I PK 116/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa S. R.
przeciwko Publicznej Szkole Podstawowej Nr [...] w O.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt V Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt V Pa (...) Sąd Okręgowy w K., V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powódki S. R. od wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt IV P (...) w sprawie przeciwko Publicznej Szkole Podstawowej [...] w O. o przywrócenie do pracy.

Pełnomocnik powoda zaskarżył wyrok skargą kasacyjną. Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał jej oczywistą zasadność, wynikającą z naruszenia przez sąd zasady równości i bezstronności przez dopuszczenie z urzędu dowodu, świadczącego że roszczenie powódki wygasło. Sąd, w ocenie skarżącego, dopuścił ten dowód mimo, iż strona pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i nie zgłaszała dowodu na tę

okoliczność ani jej nie podnosiła. Dopuszczając ten dowód sąd nie uwzględnił wniosków dowodowych powódki.

Skarżący podniósł także, że Sąd Okręgowy nie dopatrywał się ewidentnych nieprawidłowości w postępowaniu Sądu Rejonowego w ustalaniu stanu faktycznego oraz stwierdził, że prawidłowo zostały zastosowane przepisy prawa materialnego i procesowego. Uchybienia te stanowiły naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i mogły być podstawą do wyłączenia sędziów rozpoznających spór na podstawie art. 49 k.p.c. Zaakceptowane przez Sąd Okręgowy ustalenia sądu I instancji, stanowiąc podstawę od uchylenia się od rozpoznania zarzutów apelacji, stanowiły naruszenie art. 378 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie podlega przyjęciu do rozpoznania jako oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Pojęcie „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej stanowiło przedmiot wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Syntetyzując je trzeba stwierdzić, że oczywista zasadność skargi powinna polegać na takim naruszeniu norm prawnych, które nie budzi wątpliwości i możliwe jest do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2007 r., I PK 113/07).

Nie chodzi przy tym o naruszenie – przy ferowaniu rozstrzygnięcia – jakiegokolwiek normy prawnej, ale o także o wykazanie wpływu tego naruszenia na treść rozstrzygnięcia. Musi bowiem dojść do wydania – wskutek takiego działania – wydania ewidentnie nieprawidłowego rozstrzygnięcia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, pogląd ten uległ ugruntowaniu w orzecznictwie Sądu Najwyższego, por. np. postanowienie z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07 czy postanowienie z dnia 26 listopada 2015 r., II PK 112/15).

Stosując te rozważania w niniejszym postępowaniu, biorąc pod uwagę treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, należało ocenić, czy doszło do naruszenia art. 232 k.p.c. przez przeprowadzenie dowodu z urzędu.

Uprawnieniem takim dysponuje każdy sąd, co wynika wyraźnie z art. 232 zd. 2 k.p.c. Należy przy tym wyraźnie odróżnić dwie sytuacje jako przedmiot zarzutu – odmowę dopuszczenia dowodu z urzędu oraz przypadek, w którym sąd realizując to uprawnienie dopuszcza dowód z urzędu. O ile w pierwszym przypadku rzeczywiście mogą istnieć podstawy do odwołania się do norm ustrojowych (art. 32 ust. 1 czy art. 45 ust. 1 Konstytucji), o tyle sytuacja wygląda odmiennie, gdy sąd dowód taki przeprowadza, z czego zarzut wyprowadza druga strona (por. szeroki wywód dotyczący obu tych kwestii w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia z dnia 15 września 2006 r., I PK 97/06). W odniesieniu do tej drugiej sytuacji wielokrotnie w uzasadnieniach rozstrzygnięć Sądu Najwyższego stwierdza się, że uprawnieniem sądu zmierzającego do wymierzenia sprawiedliwości w sposób rzetelny, zgodny z ustalonym stanem faktycznym opartym o prawidłową ocenę dowodów oraz prawem materialnym mającym do niego zastosowanie, jeżeli nie prowadzi do naruszenia bezstronności sądu, a w szczególności, jeżeli nie jest działaniem stronniczym - dokonany wyłącznie w interesie jednej ze stron procesowych, a nie w interesie wymiaru sprawiedliwości (tak cytowane postanowienie w sprawie I PK 97/06, por. też np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15).

Z uwagi na tę specyfikę niezwykle trudno jednak uzasadnić twierdzenie, że dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu może świadczyć o oczywistej zasadności skargi. Skoro co do zasady sąd dysponuje takim uprawnieniem, to stwierdzenie, że w określonym przypadku nie mógł go zastosować wymagałoby badania pogłębionego, a takowego nie prowadzi Sąd Najwyższy weryfikując, czy skarga podlega przyjęciu do rozpoznania.

Specyfika postawionego zarzutu procesowego (naruszenie art. 232 zd. 2 k.p.c.) uniemożliwia przyjęcie w niniejszej sprawie skargi do rozpoznania także z tego względu, że nie wykazał skarżący, że zapadłe w sprawie orzeczenie jest oczywiście wadliwe. Nie świadczy o tym fakt, że przeprowadzone z urzędu dowody uznaje skarżący za niekorzystne dla mocodawczyni.

Na koniec wreszcie trzeba podkreślić, że podnoszone przez stronę powodową okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania dotyczą w całości sfery faktycznej rozstrzygnięcia. Trzeba natomiast przypomnieć, że podstawy skargi nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Z tego też względu, biorąc pod uwagę że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, przyjmuje się, że o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11).

Jak podkreśla Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16 dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.